

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

24.04.2023. – 28.04.2023

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 03.05.2023. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 24.04.2023. – 28.04.2023.**

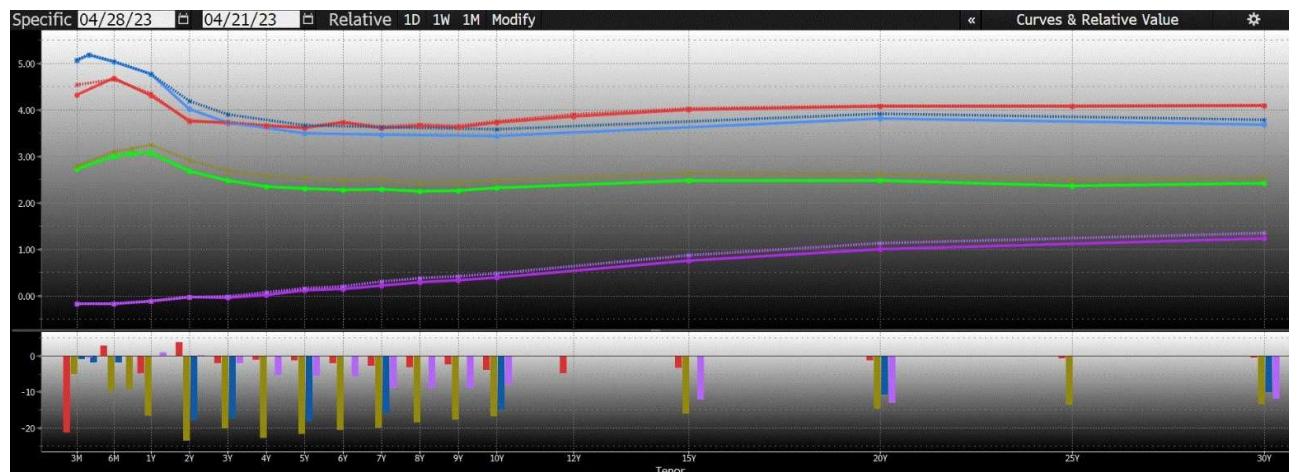
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	21.4.23	28.4.23	21.4.23	28.4.23	21.4.23	28.4.23	21.4.23	28.4.23
2 године	2.92	2.69	4.18	4.01	3.75	3.79	-0.04	-0.04
5 година	2.52	2.31	3.66	3.48	3.62	3.61	0.17	0.11
10 година	2.48	2.31	3.57	3.42	3.76	3.72	0.47	0.39

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси	
	21.4.23	28.4.23
3 мјесеца	2.801	2.753
6 мјесеци	3.097	2.999
1 година	3.261	3.091

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 28.04.2023. године (пуне линије) и 21.04.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

У протеклој седмици је забиљежена прилична корекција приноса обвезница еврозоне наниже у односу на претходну седмицу, највише под утицајем оштрог пада приноса који је забиљежен на крају седмице, услед дешавања на банкарском тржишту САД, као и очекивања одлука Феда. Највеће промјене су забиљежене на предњем дијелу криве. Приноси њемачких обвезница су забиљежили пад између 13 и 22 базна поена, а приноси италијанских обвезница пад од 10 до 15 базних поена. На почетку седмице гувернер Централне банке Француске De Gaulle је изјавио да је ЕЦБ већ „прошла већину пута“ у повећању каматних стопа како би се изборила са инфлацијом, те додао да би будућа повећања требало да буду ограничена у броју и величини. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да би према посљедњим економским подацима ЕЦБ

2

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

требало да повећа каматне стопе следеће седмице, иако није дао мишљење о томе за колико би требало повећати исте. Lane је додао да је неизвјесно шта ће се десити након наредног састанка, али да анализе сада сугеришу да не би било адекватно оставити каматну стопу на депозите на тренутном нивоу до 3%. Истовремено, гувернер Централне банке Француске De Gaulle је изјавио да је стопа инфлације у Француској вјероватно на врхунцу, те би требало да се смањи на око 4% до краја ове године. Потпредсједник ЕЦБ De Guindos је изјавио да очекује да ће економија еврозоне избјећи шестомјесечну рецесију која је недавно очекивана, односно крајем прошле године. Такође, Влада Њемачке је повећала прогнозе раста БДП-а за 2023. годину на 0,4%, што је дупло већи раст у односу на ранија очекивања из јануара. За наредну годину очекује се да ће раст БДП-а износити 1,6%. Прогнозирана стопа инфлације у Њемачкој за 2023. годину износи 5,9% (пад са 6,9% из 2022. године), а за 2024. годину се очекује додатни пад на 2,7%. Упркос побољшаним прогнозама наглашено је да ризици за овакве изгледе и даље постоје, укључујући геополитичку неизвјесност и потенцијална повећања у трошковима посуђивања због раста каматних стопа ЕЦБ.

Агенција за додјелу кредитног рејтинга Moody's је објавила да се Италија суочава са потенцијалним губитком „инвестиционог рејтинга“. Иако Moody's није саопштио да ли је могуће да се то заоста догоди, саопштено је да је то тренутно једина држава која је суочена са таквим изгледима, а коју тренутно покрива, узимајући у обзир да јој додјељује рејтинг Баа3 (једну степену изнад неинвестибилног нивоа) са негативним изгледима. Неки аналитичари сматрају би слаб економски раст заједно са повећаним трошковима посуђивања могли да додатно ослабе фискалну позицију Италије. Наредна Moody'sova ревизија рејтинга Италије је заказана за 19. мај. За разлику од Moody'sa, агенција S&P је прошле седмице потврдила рејтинг Италије од БББ са стабилним изгледима, што је за једну степену изнад рејтинга којег тренутно додјељује Moody's, а исти рејтинг (БББ) са стабилним изгледима додјељује и агенција Fitch.

Квартално истраживање ЕЦБ о банкарском кредитирању је показало да су банке у еврозони „додатно значајно поштриле“ стандарде кредитирања у I кварталу. Deutsche Bank је објавила боље финансијске резултате од очекиваних за I квартал. Профит је повећан на 1,158 милијарди EUR у поређењу са 1,06 милијарди EUR оствареним у истом периоду прошле године, а што је било изнад очекиваног пада профита на 977 милиона EUR. Упркос позитивним резултатима ова банка је најавила да ће отпустити 800 радника, што је директор банке Sewing описао као неопходан наставак процеса, након што је у протеклим кварталима забиљежено повећано запошљавање.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни	
			стање	период	
1.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	АПР	99,9	99,3	99,2
2.	Индекс економског повјерења – Италија	АПР	-	110,5	110,1
3.	Ifo индекс пословне климе – Њемачка	АПР	93,4	93,6	93,2
4.	Ifo индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемчка	АПР	91,1	92,2	91,0
5.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	МАЈ	-28,0	-25,7	-29,3
6.	Стопа незапослености – Њемачка	АПР	5,6%	5,6%	5,6%
7.	Укупан број незапослених – Француска (Q/Q)	I квартал	-	2.801.400	2.837.000
8.	Стопа незапослености – Финска	МАР	-	6,9%	6,7%
9.	Стопа незапослености – Шпанија (Q/Q)	I квартал	13,00%	13,26%	12,87%
10.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	МАР	-	5,1%	8,0%
11.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	МАР	3,5%	9,5%	4,1%
12.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	МАР	-2,6%	-4,2%	-4,1%
13.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	АПР	7,8%	7,6%	7,8%
14.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	АПР	6,7%	6,9%	6,7%
15.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	АПР	4,1%	3,8%	3,1%
16.	Стопа инфлације – Ирска (прелим.)	АПР	-	6,3%	7,0%

17.	БДП – ЕЗ (Q/Q) прелим.	I квартал	0,2%	0,1%	-0,1%
18.	БДП – Њемачка (Q/Q) прелим.	I квартал	0,2%	0,0%	-0,4%
19.	БДП – Француска (Q/Q) прелим.	I квартал	0,2%	0,2%	0,0%
20.	БДП – Аустрија (Q/Q) прелим.	I квартал	-	-0,3%	0,0%
21.	БДП – Ирска (Q/Q) прелим.	I квартал	-	-2,7%	0,3%
22.	БДП – Италија (Q/Q) прелим.	I квартал	0,2%	0,5%	-0,1%
23.	БДП – Шпанија (Q/Q) прелим.	I квартал	0,3%	0,5%	0,4%

САД

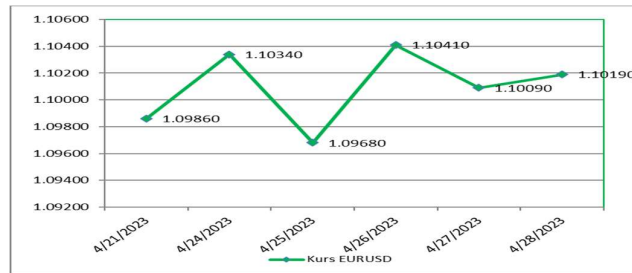
Протеклу седмицу је тржиште у САД обиљежено поновним проблемима у банкарском сектору. Почетком седмице је објављена вијест да су депозити **First Republic Bank** смањени за 72 милијарде USD у I кварталу ове године, чак и након што су највећи кредитори са **Wall Streeta** депоновали 30 милијарди USD како би спријечили колапс ове банке након пропаст **SVB** и **Signature** банака. Такође, објављено је да банка планира да смањи радну снагу за чак 25%, те да предузме и друге стратешке кораке како би одговорила на “одливе без преседана”, као и на укупну неизвјесност. У таквим околностима цијене акција ове банке су почеле да се смањују. Средином седмице цијена акција ове банке је достигла рекордно низак ниво од 5,69 USD. Регулатори америчких банака су разматрали могућност да смање рејтинг наведене банке, а што би могло да овој банци ограничи приступ кредитирању од стране Феда. CNBC је објавио да су финансијски савјетници у међувремену припремили списак потенцијалних купаца нових акција у склопу плана спашавања банке. Bob Michele високи званичник JP Morgan је изјавио да регионални банкарски сектор у САД остаје на кризном нивоу, с обзиром на одливе депозита подстакнуте тражњом потрошача којима је потребан новац за куповину робе по вишим цијенама. Током викенда JPMorgan Chase је најавио да ће преузети већину имовине **First Republic Bank (FRB)** након што је поменута банка забиљежила проблеме. Ово је трећи неуспјех велике банке у САД током посљедња два мјесеца. У склопу споразума, JPMorgan ће платити 10,6 милијарди долара америчком FDIC-у за имовину, али неће преузети корпоративни дуг или преференцијалне акције FRB.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача	АПР	104,0	101,3	104,0
2.	Продаја нових кућа (М/М)	МАР	-1,3%	9,6%	-3,9%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	21. апр	-	3,7%	-8,8%
4.	Велепродајне залихе (М/М) Р	МАР	0,1%	0,1%	0,1%
5.	Поруџбине трајних добара (прелим.)	МАР	0,7%	3,2%	-1,2%
6.	БДП (Q/Q) годишње – (прелим.)	I квартал	1,9%	1,1%	2,6%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	22. апр	248.000	230.000	246.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених	15. апр	1.870.000	1.858.000	1.861.000
9.	Лични приходи	МАР	0,2%	0,3%	0,3%
10.	Лична потрошња	МАР	-0,1%	0,0%	0,1%
11.	РСЕ дефлатор (Г/Г)	МАР	4,1%	4,2%	5,1%
12.	Индекс расположења потрошача Ун. из Мичигена F	АПР	63,5	63,5	63,5

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0986 на ниво од 1,1019.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Банке у Великој Британији су почеле да објављују резултате које су оствариле у I кварталу, док инвеститори помно разматрају утицај недавних промјена на финансијском тржишту на банкарски сектор. Добијени извјештаји ће бити анализирани у погледу кретања депозита и општег правца економије, као и знакова недавних турбуленција, укључујући и ефекат повећања каматних стопа на профитабилност. Аналитичари обраћају пажњу и на величину депозитне базе као фактора за диференцијацију међу банкама. Један од финансијских регулатора - FCA (The Financial Conduct Authority) - Велике Британије је увео мјере како би сузбио систем „прања новца” путем поште тако што је смањио лимит готовинских депозита испод постојеће границе од 20.000 GBP по трансакцији.

Главни економиста ВоЕ Pill је изјавио да су поједини сегменти инфлације који утичу на економију Велике Британије „пролазни“. Pill је навео да креатори монетарне политике морају осигурати да каматне стопе буду довољно високе да контролишу потражњу и обуздају инфлацију, али је такође упозорио на ризике од растућих каматних стопа и штете које се могу одразити на економију. Pillova изјава се подудара са званичним прогнозама ВоЕ, која предвиђа да ће дио инфлаторних притисака вјероватно бити ублажен у наредним мјесецима, док би се инфлација могла смањити испод циљаног нивоа од 2% у наредне двије године. Према мишљењу аналитичара, недавни коментари главног економисте ВоЕ Pilla би могли угрозити кредибилитет ВоЕ и имати дугорочне последице на имовину Велике Британије. Pillovi коментари да Уједињено Краљевство мора прихватити да је у „лошем положају”, заједно са обесхрабтивањем радника да траже повећање плата од стране гувернера Baileya, могли би се одразити негативно на креаторе монетарне политике ВоЕ и умањити борбу за сузбијање инфлације. Велика Британија тренутно има двоцифрену инфлацију, која је скоро пет пута већа од циљаног нивоа ВоЕ.

Очекивања да ће ВоЕ још једном повећати каматне стопе за 25 базних поена на састанку који се одржава у мају, би могла да подрже GBP и ублаже пад курса GBPUSD. Министарство финансија Велике Британије и ВоЕ разматрају реформе које би неосигураним штедишама дале тренутни приступ њиховој готовини у случају пропадања банака. Средства би била посуђена из буџета (од пореских обвезника) и надокнађена након продаје имовине пропале банке. Влада Велике Британије на челу са премијером Sunakom је сигнализирала да ће прекршити обећање да ће до краја године поништити законе који се односе на престанак чланства Велике Британије у ЕУ. Секретар за пословање и трговину Kemi Badenoch је изјавио евроскептичним торијевским посланицима да неће бити могуће испоштовати тај рок.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни	
			стање	период	
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	АПР	-	1,7%	3,0%
2.	Позјамице јавног сектора (у млрд GBP)	МАР	20,6	20,7	12,5
3.	СБИ пословни оптимизам	АПР	-	-2	-5
4.	Lloyds пословни барометар	АПР	-	33	32

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,88363 на ниво од 0,87676. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2432 на ниво од 1,2567.

ЈАПАН

У петак је завршена сједница MPC ВоЈ на којој није дошло до промјена у монетарној политици која се тренутно примјењује. ВоЈ је задржала постојећу монетарну политику (негативну референтну каматну стопу од -0,1% и горњи ниво приноса на десетогодишње државне обвезнице од 0,50%) на првом састанку ВоЈ којим је руководио гувернер Ueda. Такође, ВоЈ је укинула смјернице о будућим нивоима камата, те је позвала на дугорочну ревизију монетарне политике. Саопштено је да ће ВоЈ спровести “преглед широке перспективе” монетарне политике са планираним временским оквиром од 1-1,5 године. ВоЈ је такође одбацила референце у вези с Ковид19 и очекивања да ће каматне стопе остати на садашњим или нижим нивоима. ВоЈ је удвостручила посвећеност да настави са подстицајима, укључујући програм контроле криве приноса колико буде потребно како би стабилно одржала циљану инфлацију од 2%.

Гувернер ВоЈ Ueda је и прије састанка изјављивао да ће задржати ултрастимулативну монетарну политику, али да би могао размотрити одбацивање референци које су везане за пандемију Ковид19 у будућим смјерницама, што би имплицирало прву промјену тренутне политике ВоЈ и евентуално поступак укидања масивних стимуланса. Иако такве промјене не би имале материјалне импликације на монетарну политику, инвеститори то могу протумачити као сигнал за промјену политике. Побољшање комуникације између ВоЈ и тржишта би могло бити први задатак на којем ће гувернер Ueda радити како би се разликовао од свог претходника Kurode.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни	
			стање	период	
1.	Индекс услужног сектора (Г/Г)	МАР	1,7%	1,6%	1,7%
2.	Продаја широм земље (Г/Г)	МАР	-	9,8%	20,4%
3.	Водећи индекс F	ФЕБ	-	98,0	96,7
4.	Коинцидирајући индекс F	ФЕБ	-	98,6	96,1
5.	Стопа незапослености	МАР	2,5%	2,8%	2,6%
6.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	АПР	3,3%	3,5%	3,3%
7.	Малопродаја (Г/Г)	МАР	6,5%	7,2%	7,3%
8.	Индустријска производња (Г/Г) P	МАР	-1,2%	-0,7%	-0,5%
9.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	МАР	-3,9%	-3,2%	-0,3%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 147,40 на ниво од 150,07. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 134,16 на ниво од 136,30.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

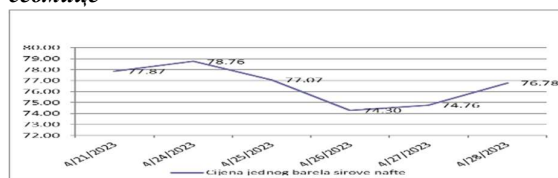
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању тржишта у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила је 77,87 USD (70,88 EUR).

Цијена нафте је у понедјељак благо повећана, након што је прошле седмице цијена смањена за скоро 6%, због забринутости услијед смањења марже у Азији и изгледа за глобалну потражњу. Citigroup је изразила изненађење величином повлачења азијских рафинеријских маржи, дијелом и због повећања нових блискоисточних рафинерија. Наредног дана цијена нафте је смањена услијед економске неизвјесности и слабе потражње, те се кретала око нивоа од 77 USD по барелу. У међувремену, маржа рафинерија из Азије је у паду, док је извоз нафте из Ирака и Судана и даље обустављен због све веће забринутости инвеститора око глобалног економског успоравања и слабог тржишта капитала. Цијена једног барела сирове нафте је наставила биљежити приличан пад упркос извјештају који показује смањење залиха сирове нафте. Током трговања у четвртак цијена се стабилизовала након дводневног пада. Предсједник ОПЕС-а је изјавио да је волатилност цијене овог енергента вођена позивима да се зауставе инвестиције, а не политиком групе. Америчке залихе сирове нафте смањене су прошле седмице за 5,05 милиона барела, док су залихе бензина и дестилата такође смањене, иако је забринутост због успоравања потражње то засјенила. У петак је цијена нафте повећана, иако је почетком ове седмице цијена почела да се смањује под утицајем забринутости за глобалну тражњу за нафтом.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 76,78 USD (69,68 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 1,40%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

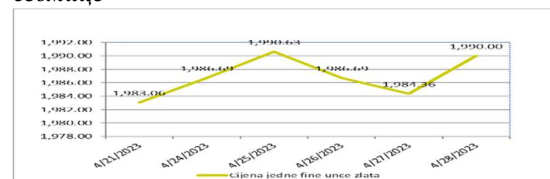

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.983,06 USD (EUR 1.805,08).

Почетком седмице цијена злата је благо повећана, те се током трговања приближила нивоу од 2.000 долара по унци, углавном под утицајем депрецијације USD. Прошле седмице, ETF-ови су били продавци злата са нето продатих 90.000 унци, док се, према извјештају Commitments of Traders (COTR), позиционирање злата смањило за 0,01 милион унци или 0,06%. Нето позиције злата тренутно износе 21,64 милиона унци или 56,13% од рекордних 38,56 милиона унци. Цијена је такође била под утицајем турбуленција у банкарском сектору, те дешавањима око First Republic Bank у САД. До четвртка је цијена злата благо смањена, али пад није био изражен, због пада приноса државних обвезница и забринутости због успоравања америчке економије. Инвеститори се надају да ће Фед смањити референтну каматну стопу касније ове године због страха од успоравања глобалне економије. Priyanka Sachdeva, аналитичарка у Phillip Nova Pte Ltd. сматра да би слабија зарада, пад повјерења потрошача и потенцијални кредитни стрес који тестирају апетит инвеститора за ризиком могли да доведу до оптимистичнијих изгледа за злато. Цијена злата је, такође, била под утицајем економских података објављених за САД и кретања курса USD, те је током трговања иста биљежила волатилна кретања. На крају седмице цијена је благо повећана, те је забиљежен мјесечни раст цијене од 1,04%. Инвеститори и даље пажљиво прате наредне сигнале око неизвјесности у банкарском систему у САД. Током викенда је дошло до колапса још једне банке у САД First Republic Bank коју је аквизирао JPMorgan. Поменуто је утицало на даљи раст цијене злата.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.990,00 USD (EUR 1.805,97). У односу на претходну седмицу цијена злата је повећана за 0,35%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББих. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.